

Mestský úrad v Nitre

V Nitre dňa: 25. 8. 2010
Číslo materiálu: 1917/2010

Mestskému zastupiteľstvu
v Nitre

k bodu: **Návrh na zriadenie Centra dobrovoľníctva v Nitre**

Predkladá:

Ing. František Baláž
zástupca primátora
mesta Nitra

Spracoval:

Ing. František Baláž
zástupca primátora
mesta Nitra

Napísal:

Ing. František Baláž
zástupca primátora
mesta Nitra

Prizvat':

-

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo v Nitre
p r e r o k o v a l o
Návrh na zriadenie
Centra dobrovoľníctva v Nitre
s c h v a ľ u j e
zámer na zriadenie Centra dobrovoľníctva
v Nitre v zmysle alt. a) alebo d)

u k l a d á

- a) prednostovi mestského úradu v Nitre
pripraviť návrh zmluvy na prenájom
priestorov v objekte KC na Klokočine
pre CD v Nitre
- b) vedúcemu ekonomického oddelenia
v prípade zriadenia CD v Nitre zapracovať
do rozpočtu na rok 2011 finančnú čiastku
na podporu činnosti CD v Nitre

podpis predkladateľa

Ing. František Baláž, poslanec MZ v Nitre

NÁVRH NA ZRIADENIE
„Centra Dobrovoľníctva v Nitre“



V Nitre, 4.júna 2010

ÚVOD

Súčasná moderná spoločnosť prináša mnoho pozitívnych i negatívnych javov. Pozitívne skutočnosti treba rozvíjať a negatívnym predchádzať. Ak chceme, aby sa spoločnosť rozvíjala a bola usporiadaná je potrebné podporovať prosociálne správanie ako je empatia, altruizmus a s tým súvisiaca charita a dobročinnosť. Výrazom vyššie uvedeného je dobrovoľníctvo a dobrovoľnícka služba.

Dobrovoľníctvo zvyšuje účasť občanov na spoločnom živote, pomáha budovať miestne vzťahy a vytvára pocit zodpovednosti za riešenie problémov danej komunity, môže zvýšiť „pocit osobného šťastia a rastu dobra v komunite“ a prispieť k väčšej spokojnosti so životom.

Dobrovoľníctvo pomáha aj samotným dobrovoľníkom, mladí sa musia naučiť nové zručnosti, získať sebavedomie, istotu a vytvoriť si kontakty a nájsť cestu ako sa zamestnať. Dobrovoľníctvo umožňuje aj starším občanom, aby sa angažovali, prispievali k verejnému dobru a dáva im pocit užitočnosti, k udržaniu ich sebavedomia a k medzigeneračnej spolupráci a solidarite.

Dobrovoľníctvo má nepochybne aj významný ekonomický rozmer. Je jedným z nástrojov, ktoré môžu značným spôsobom ovplyvniť vývoj nezamestnanosti v regióne a štruktúru kvalifikácie pracovnej sily. Pre ľudí, ktorí sú dlhšiu dobu nezamestnaní, resp. sú nútení z rozličných dôvodov pracovať na skrátenej úväzok, je dobrovoľnícka práca istou formou skvalitňovania svojich zručností, praktických skúseností a znalostí, čím sa zlepšuje ich uplatniteľnosť na trhu práce a atraktivita pre budúceho zamestnávateľa.

V meste Nitra sú vo väčšej miere vytvorené podmienky pre činnosť mimovládnych neziskových organizácií a občianskych združení, v ktorých pomáhajú dobrovoľníci. Avšak zapájanie sa občanov do dobrovoľníckej činnosti prináša aj veľa problémov:

- organizácie často nevedia ako dobrovoľníkov získať a s nimi pracovať
- občan, ktorý prejaví záujem o vykonávanie dobrovoľníckej práce nevie konkrétne ako ju vykonávať a kde sa môže prihlásiť, poprípade vyškoliť
- býva problémom aj samotná spolupráca organizácií v oblasti dobrovoľníctva (mimovládne organizácie, univerzity, štátna správa a samospráva, súkromný sektor, cirkevné inštitúcie...)
- problémom je i nedostatočná motivácia potenciálnych dobrovoľníkov, ktorí „nevidia dôvod“, prečo by mali zadarmo ponúkať svoj voľný čas a sily pre iných bez toho, aby niečo dostali naspäť. Tento negatívny jav nezájmu o nezištnú pomoc pre dobro iných členov komunity má svoje korene vo výchove od útleho detstva a nedostatku osobnej skúsenosti s pomocou iných u detí a mládeže. Preto je veľmi dôležité pracovať už so žiakmi na základných školách a približovať im hodnoty dobrovoľníctva.

Rok 2011 bol vyhlásený ako „Európsky rok dobrovoľníkov“, bolo by vhodné, aby sa nadšenci, odborníci a kompetentné orgány pričínili o to, aby v krajskom meste Nitra boli vytvorené podmienky pre vznik Centra dobrovoľníctva, ktoré by si za svoje poslanie určilo prostredníctvom myšlienky dobrovoľníctva zvyšovať ľudský potenciál (lásku k človeku

a miestu kde žijem), tým zlepšovať kvalitu života, prispievať k budovaniu spoločného dobra a rozvoju miestnej komunity.

CIELE DOBROVOĽNÍCKEHO PROGRAMU

- zvyšovať informovanosť a záujem ľudí všetkých vekových kategórií o problematiku dobrovoľníctva
- zvyšovať potenciál miestnej komunity riešiť svojpomocne (formou dobrovoľníckej práce) mnohé problémy v meste
- zvyšovať citlivosť obyvateľov mesta na potreby iných ľudí
- zvýšiť kredit dobrovoľníckej práce v očiach verejnosti, získať ľudí pre aktívnu dobrovoľnícku činnosť
- organizovať školenia za účelom skvalitnenia manažmentu dobrovoľníckej práce v organizáciách
- zabezpečiť servis dobrovoľníckej práce

NÁVRH HLAVNÝCH AKTIVÍT CENTRA DOBROVOĽNÍCTVA v oblasti vyššie uvedeného dobrovoľníckeho programu

Propagačná a osvetová činnosť v oblasti dobrovoľníctva:

Centrum dobrovoľníctva (CD) zorganizuje kampane, ktorých zámerom je zvýšenie informovanosti verejnosti o problematike dobrovoľníctva a získania ľudí pre takúto činnosť. Centrum bude publikovať články o dobrovoľníctve, o činnosti dobrovoľníkov a o svojej činnosti prostredníctvom lokálnej tlače, informačného systému mesta a svojej webovej stránky.

Počas významných akcií v meste a regióne zrealizuje výstavy, na ktorých bude prezentovať svoju činnosť, prácu dobrovoľníkov a ciele dobrovoľníckeho programu. Osvetovú činnosť bude zabezpečovať aj formou prednášok, besied a stretnutí najmä so študentmi. V spolupráci s učiteľmi základných škôl v Nitrianskom regióne pripraví program popularizácie dobrovoľníctva a s ním súvisiacich foriem nezištnej pomoci druhým ľuďom, ktorý bude postupne realizovaný formou prednášok, besied či monotematických vyučovacích hodín pri vyučovaní výchovných predmetov (náboženská výchova, etická výchova, občianska náuka...) na základných školách, ktoré o program prejavia záujem.

Pri získavaní nových dobrovoľníkov budú hlavnou cieľovou skupinou najmä študenti stredných a vysokých škôl, ale aj ostatné skupiny obyvateľov mesta.

Servis dobrovoľníckej práce:

Centrum dobrovoľníctva vypracuje a bude viesť databázu záujemcov o dobrovoľnícku prácu a databázu organizácií hľadajúcich dobrovoľníkov. Pomôže dobrovoľníkom pri výbere vhodnej organizácie, podľa ich zamerania a schopností, v ktorej by mohli prácu

vykonávať. Zároveň bude napomáhať pri výbere dobrovoľníkov pre organizácie s potrebou dobrovoľníkov. CD zabezpečí kontakt medzi týmito stranami.

CD bude viesť databázu dobrovoľníkov v meste Nitra a okrese Nitra, úzko bude spolupracovať s mestom a občanmi v okrese Nitra.

Školenia a konzultácie pre organizácie z oblasti manažmentu dobrovoľníctva:

Centrum dobrovoľníctva poskytne odborné konzultácie a školenia týkajúce sa celého procesu manažmentu dobrovoľníckej práce v organizáciách, počnúc definovaním potrieb organizácie a náplne práce dobrovoľníka, právneho ošetrenia činnosti dobrovoľníka.

Školenia a tréningový program pre dobrovoľníkov:

Centrum dobrovoľníctva vypracuje školiaci a tréningový program pre záujemcov o dobrovoľnícku prácu, ktorý bude zahŕňať najdôležitejšie teoretické a praktické aspekty práce dobrovoľníka. Program budú garantovať ľudia s dlhoročnou skúsenosťou v oblasti manažmentu dobrovoľníctva. „Bonusom“ pre dobrovoľníka, ktorý zvýši jeho atraktivitu pre dobrovoľnícku prácu v neziskovom sektore či sociálnych službách, ale taktiež pri oslovovaní potenciálnych zamestnávateľov v budúcnosti, bude Certifikát o absolvovaní odborného školiaceho a tréningového programu pre dobrovoľníkov.

Publikačná činnosť:

Centrum dobrovoľníctva podporí a zrealizuje publikačnú činnosť v spolupráci s univerzitami v oblasti dobrovoľníctva. Publikácie centra budú zamerané hlavne na praktické riešenia otázok spojených s dobrovoľníckou prácou v organizáciách.

Spolupráca s inými mimovládnyimi neziskovými organizáciami, verejnou správou, univerzitami, cirkvami a médiami:

Na základe spolupráce mesta a neziskových organizácií, ktoré v meste pôsobia vrátane cirkevných charitatívnych organizácií, si dovoľujem skonštatovať, že zo strany vyššie uvedených organizácií je vnímaná veľká potreba systematizácie práce s dobrovoľníkmi a zriadenia CD. Táto potreba bola formulovaná i v doposiaľ platnom Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nítry, v zámere č. 4, opatrenie 1. Pred samotným vznikom Centra Dobrovoľníctva jeho iniciátori zvolajú stretnutie organizácií, ktoré by mali záujem na partnerskej spolupráci v CD (neziskové organizácie, samospráva, štátna správa, cirkevné organizácie). CD plánuje spolupracovať v meste Nitra a okrese s každou organizáciou, ktorá sa venuje dobrovoľníctvu, najmä s tými, ktorí majú bohaté praktické a teoretické vedomosti. Ambíciou CD je nadviazať aj spoluprácu na národnej a európskej úrovni. Dôležité však je zabezpečiť rozvoj vlastného potenciálu a zdrojov dobrovoľníckeho centra a rozvoj vlastných programov na základe skúseností iných organizácií.

SÍDLO CENTRA DOBROVOĽNÍCTVA

V súlade s aktualizáciou „Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitra do roku 2013“, kde je pre oblasť sociálneho rozvoja a kvality života pod p. č. 15 „Podpora dobrovoľníctva a svojpomoci“ uvedené pod písm. f) „vybudovať Centrum dobrovoľníctva pri Komunitnom centre na Klokočíne (Nedbalova ul. 17)“, navrhujeme uvítať návrh zástupcov mesta a zmluvne ošetriť nájom a prevádzku CD v Nitre na Klokočíne. (Prenájom za 1€ a čiastočná úhrada za energie.)

PRÁVNA FORMA CENTRA DOBROVOĽNÍCTVA

V súčasnosti existuje v SR niekoľko zákonov, ktoré umožňujú združovať sa, avšak neexistuje špeciálna právna norma, ktorá by upravovala oblasť dobrovoľníctva a dobrovoľníckej služby.

Zákony upravujúce združovanie občanov a fungovanie iných foriem neziskových organizácií:

- a) Zákon o združovaní občanov č.83/1990 Zb.z., Združuje právnické a fyzické osoby. Klasickou podobou organizácie založenej podľa tohto zákona je občianske združenie.
- b) Zákon o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby č.213/1997 Zb.z. V zákone sú taxatívne uvedené všeobecne prospešné služby.
- c) Zákon o nadáciách č. 34/2002 Z.z. (č.207/1990 Zb.z.) umožňuje vytvorenie fondu a poskytovanie peňažných a nepeňažných prostriedkov tretím osobám.
- d) Záujmové združenia právnických osôb podľa občianskeho zákonníka združujú len právnické osoby a nerieši členstvo fyzických osôb. Podľa tohto zákona je založené Komunitné centrum na Nedbalovej ul. 17 v Nitre. Záujmové združenie združuje viacero neziskových organizácií, ktoré v komunitnom centre pôsobia a je otvorené členstvu aj pre iné organizácie a inštitúcie, vrátane samosprávnych. Jednou z možností riešenia právneho štatútu Centra Dobrovoľníctva je aj jeho zriadenie ako samostatnej organizačnej zložky Komunitného centra.

Navrhujeme alternatívu podľa písmena a) resp. d).

Občianske združenie Dobrovoľnícke Centrum/ Prípadne samostatná organizačná zložka záujmového združenia právnických osôb Centrum Dobrovoľníctva:

Centrum dobrovoľníctva je občianskym združením/samostatnou organizačnou zložkou záujmového združenia právnických osôb Komunitné centrum Nitra a má nasledovné orgány:

- Správna rada
- Dozorná rada

Správna rada:

Zloženie Správnej rady určia zakladajúci členovia, čo bude zakotvené v Štatúte CD . Aby bolo rozhodovanie správnej rady v záujme všeobecného dobra a politicky neovplyvniteľné odporúčame, aby mal v správnej rade každý zakladajúci člen po jednom zástupcovi. Správna rada na zabezpečenie činnosti organizácie môže zriaďovať odborné komisie pre rôzne oblasti ako svoje poradné orgány. Členmi komisie budú odborníci z rôznych oblastí napr. zo samosprávy, štátnej správy, univerzít, profesijných organizácií, občianskych združení a nadácií, resp. obyvateľov.

Dozorná rada:

Navrhujeme 3-5 členov dozornej rady. Výber a zloženie podrobnejšie určí štatút. Hlavným cieľom Dozornej rady je kontrola hospodárenia a strategických rozhodnutí.

V CD sú zamestnaní stáli pracovníci:

- a) *Správca* - plný úväzok
- b) *Finančný manažér* - polovičný úväzok / prípadne externe
- c) *Programový manažér* - polovičný úväzok

Správca (riaditeľ) Centra dobrovoľníctva:

- je štatutárny zástupca, zodpovedá za pracovníkov CD, určuje im pracovnú náplň, zabezpečuje školenia, vytvára podmienky pre činnosť koordinátorov, dobrovoľníkov
- sleduje a zhromažďuje informácie o možnostiach čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ, dotácií ministerstiev, nadácií, firiem a iných zdrojov v záujme finančného zabezpečenia činnosti CD
- spracováva návrhy rozvoja CD v jednotlivých oblastiach, k tomu získava údaje, podklady pre rozvojové koncepcie a strategické dokumenty
- vypracováva žiadosti a projekty na čerpanie finančných prostriedkov z fondov a iných zdrojov
- zabezpečuje administratívne práce v súvislosti so schválenými finančnými prostriedkami z rôznych zdrojov
- koordinuje a monitoruje prácu pri realizácii projektov
- spolupracuje s partnerskými subjektmi

Funkciu správcu CD navrhujeme kumulovať s funkciou projektového manažéra.

Finančný manažér:

- predmetom jeho činnosti je ekonomická oblasť CD, účtovníctvo a hospodárenie
- zameriava sa na ekonomickú oblasť projektov z rôznych fondov a zdrojov a projektov z rezortov vlády SR

Programový manažér:

- riadi a koordinuje činnosť CD tak, aby boli zabezpečené ciele dobrovoľníckeho programu
- zabezpečuje realizáciu jednotlivých projektov a ich rozpracovanie na báze spolupráce s koordinátormi dobrovoľníkov a jednotlivými partnermi doma i v zahraničí
- zabezpečuje vyhodnotenie projektov
- spolupracuje s médiami a širokou verejnosťou pri propagácii dobrovoľníckych programov
- zabezpečuje realizáciu jednotlivých podujatí organizovaných CD
- administruje webovú stránku CD

V CD pracujú ľudia, ktorí nie sú finančne odmeňovaní. Sú to **dobrovoľníci a koordinátori** dobrovoľníkov.

Dobrovoľníci sú ľudia, ktorí zo slobodnej vôle bez nároku na odmenu vykonávajú vo svojom voľnom čase činnosť v prospech iných.

Koordinátor dobrovoľníkov:

- koordinuje činnosť dobrovoľníkov
- uskutočňuje nábor, úvodný rozhovor so záujemcami
- určí jeho činnosť – pracovnú náplň
- predstavuje organizáciu a zamestnancov
- uzatvára dohodu s dobrovoľníkom
- organizuje školenia pre dobrovoľníkov
- koordinuje prácu dobrovoľníkov, odborne ich usmerňuje
- vedie evidenciu dobrovoľníkov
- v spolupráci s inými odborníkmi (psychológ, duchovný, sestra, lekár,...) poskytuje supervíziu
- hodnotí prácu dobrovoľníkov
- riadi sa systémom motivácie a odmeňovania dobrovoľníkov
- v prípade potreby ukončuje spoluprácu s dobrovoľníkmi
- sprostredkúva komunikáciu medzi dobrovoľníkmi, ostatnými zamestnancami CD, klientami a vedením organizácie

V CD sa počíta s koordinátormi **pre oblasť:**

- *Zdravotníctvo*
- *Práca s mládežou*
- *Seniori*
- *Súkromný sektor*
- *Samospráva*
- *Štátna správa...*

Financovanie

Projekt Centra dobrovoľníctva by mal byť trvalo finančne udržateľný. Na zabezpečenie činnosti CD sa počíta s tromi pracovníkmi (t.j. dva pracovné úväzky) a časť prevádzkových nákladov (kancelária, dobrovoľníci...). Navrhujeme, aby CD bolo prvé tri roky financované zo samosprávy (mesto, VÚC) a možných príspevkov zakladajúcich členov.

Ďalšie zdroje financovania:

- nadácie a fondy na Slovensku
- zamestnanecké programy väčších firiem a nadácií
- firmy - donory
- fondy Európskej únie
- ministerstvá (školy, kultúry, práce, sociálnych vecí a rodiny)
- 2% dane z príjmu
- sponzorské príspevky

Výdavky CD na rok 2011:

<i>Mzdy, platy, služobné výdavky</i>	20 000,- €
<i>Poistné a príspevky do poisťovne</i>	5 460,- €
<i>Tovary a služby v celkovej výške</i>	1 800,- €
- z toho energie	300,- €
- telefón	1 500,- €
<i>Materiál v celkovej výške</i>	7 500,- €
- interiérové vybavenie (nevyhnutné zariadenie)	3 000,- €
- výpočtová technika (počítače, kopírka)	3 500,- €
- všeobecný materiál	1 000,- €

ZÁVER

Výskumy ukazujú, že finančné prostriedky vložené do dobrovoľníckej služby sa spoločnosti niekoľkonásobne vrátia a hodnoty s touto činnosťou spojené sú nevyčísliteľné. Činnosť CD dáva priestor na prehlbovanie lásky k blížnemu, pestuje snahu pomôcť človeku, ľudstvu a svetu, je charitatívny a preventívny - predchádza nežiaducim patologickým javom v spoločnosti a má významný vplyv pri výchove detí a mládeže.

Poznámka:

Pri návrhu Centra dobrovoľníctva v Nitre som čerpal informácie z kurzu Manažment dobrovoľníkov organizovaným C.A.R.D.O v Bratislave a informácií zverejnených na www.dobrovolnictvo.sk a už existujúceho Dobrovoľníckeho centra v Banskej Bystrici. Autorom loga Centra dobrovoľníctva v Nitre je Mgr. Juraj Novák

Mestská rada na svojom riadnom zasadnutí dňa 24. 8. 2010 prijala k mat. č. **1917/2010** „Návrh na zriadenie Centra dobrovoľníctva v Nitre“ nasledovné uznesenie:

U z n e s e n i e číslo 365/2010-MR

Mestská rada v Nitre
p r e r o k o v a l a
Návrh na zriadenie Centra dobrovoľníctva v Nitre
o d p o r ú č a
Mestskému zastupiteľstvu v Nitre
vziať na vedomie
zámer na zriadenie Centra dobrovoľníctva v Nitre
uložiť
prednostovi MsÚ
nájsť vhodné formy podpory a spolupráce Mesta Nitry s Centrom dobrovoľníctva v Nitre
po jeho zriadení

